

ALFÖLDI HIRLAP.

Előfizetési díj:
Helyben: félre 3 frt — kr. Postán: félre 4 frt — kr.
negyedévre 1 „ 50 „ negyedévre 2 „ — „

Megjelenik hetenként 2-szer: szerdán és szombaton este
Szerkesztői s kiadói-hivatal szállása: **Csapó-utczán a Dobray-háznál 9-dik sz. a.**

Egyesszám 10 kr.: **Hirdetmények díja:** 5 hasábos
petit sorért 5 kr.; többszori vagy terjedelmes hirdetéseknel árlezen-
gedés adatik. A nyiltterben való közlemény 3 hasábos sorért
15 kr. számítatik.

Az előfizetést és hirdetéseket elfogadják helyben: a lap-kiadóhivatala nagy-csapó-
utca 9. sz. a. Dobray-háznál és Telegdi K. Lajos könyvkereskedése.

Pesten és Bécsben: Lang Lás. társa „Internationale Annoncen-Expedition“; Haasen-
stein és Vogler, Schwarz testvérek; — Bécsben: Ooppelik A.; Mosse Rudolf.

Márczius 15-ke.

E rendkívül emlékezetes napnak évfordulati napján, a magyar lapok legőbbséjében ábrándos rajongó lelkesültséggel szólnak azon nap történeti jelentőségéről; és azon vivmányok nagyságáról, a melyeknek ágyát és medrét azon nap eseményei csinálták meg.

Azon hírlapi cikkek neki lelkesült írói, leginkább olyan egyének, a kik az 1848-ki márczius 15-ke előtti politikai és társadalmi élet tényleges állapotait, kinzó előítéleteit s törpességeit nagyobb részint csupán hírből, s utánbeszéléseiből ismerik; és a kik az 1848-9 ki szereplőkről azt hiszik, hogy akkoriban mindenki az átszellemültség rendkívüli lelkesültségével és bámulatos öpzettségével működött közre: a birodalmi, politikai s társadalmi átalakulások miatt kiűtött és vakdühvel folytatott élet-halál harc és pusztítás fen tartóztatlanul rohamos áramlatai és mindent összevissza rombolói küzdelmei közepett.

Az 1790-ki és 1848-ki események tulajdonképen szellemi és társadalmi forradalmak voltak.

Az 1790-ki forradalom a népek lételet s tényleges jelentőségét, a nem-nemeselek politikai jogosultságát decretálta Európában, főleg pedig Franciaországban; azonban az 1815-ki restauratio sok részben s nagy mérvben visszahozta s fen tartotta a kasztszerű társadalmi elkülöníttséget uralkodását, — mind-nemfele tekintélyek fensőbbiségét, az arisztokratia uralmát, a hűbéri s jobbágyi viszonyok hagyományos alárendeltségeit s erősen elkülönző társadalmi osztályozásait.

Az 1848-ki forradalom egyenesen s határozottan a társadalmi élet legkiterjedtebb uralkodásu s legbámulatosb hatalmu zsarnokát: a tekintélyek uralmát tette tönkre; és ezen forradalomnak már egyesesen ez vala a jelszava: le a tekintélyekkel.

A tekintélyek sokfélék valának, és azok tartották ugymondható állandóan s hacketban a jogegyenlőség tetlegesen lehető érvényesítését, s minél általánosabb való érvényesülését.

1848-után, már csak a szuronyok hatalmának állott fen, néhány éven át bitortolt tekintélye, — a mig tudniillik a reactio, a törvényes állapot felfüggesztésével kezelte az államkormányzást.

A ki házáknban az 1848. előtti és utáni birodalmi és helyhatósági, politikai s társadalmi, adozási és gazdasági állapotokat s átalakulásokat észleli és egymással összehasonlítja: azok közt olyan roppant különbséget talál, mintha 1848-9. évek folytán, a multak hagyományait és építményeit legnagyobb részben elpusztító özönvíz dühöngött volna, a mely elsépte gyökereitől mind azt, a mit a hűbéri viszonyok

a kasztrendszer s a tekintélyek uralkodásának szelidítése végett, a törvényhozás évtizedeken át, félték óvatossággal összetoldozott földozott; ámitgató mázzal s cziczomázgatással kireparálta ott, és eltakargatni s tartaroztatni erőködött.

Az 1848 ki forradalom minden irányban egy nagy-szerű tüneményes átváltozást idézett elő.

Elenyészett egyszerre a: rendi viszony és alkotmányos állapot, a karokból és rendekből álló helyhatóság és országgyűlés; a kiváltságoságok sok mindennefele fokozata: a katonáskodás, az adófi etés, a hivatal viselés, birtok szerezhetség általános joggá vagy kötelességgé lett, az urbéri és hűbéri, a személyi és birtok viszonyok sokszoros nyűgei egyszerre megsemmisültek. stb. stb.

Ezen óriási átváltozásokkal egyidejűleg a magyar korona birodalmanak állami önállósága kimondatott és az a végett szükségelt alkotmányos intézmények: a felölös miniszterium, az országos képviselő stb. megalakítottak.

Es mind ezen átváltozások: a régi jogviszonyok s államéleti tényezők megsemmisítése és az ujaknak életre hívása, olyan rohamos sietéggel és oly lázas szilajsággal eszközöltettek, — hogy a napi események álomszerű állapotoknak tetszettek.

Azokban csakhamar beállottak a vizsahatás jelenségei.

Az egymásközti meghasonlás, a szakadatlan, önző pártoskodás, az erők tulbec-ülése, a nagyitva képzelt érdemek miatti kirívó egyenetlenkedések s különködések, a szakértelem nélküli hadi műveletek szétmálasztó elrötlelté-e, stb. az önálló magyar államot 1849-ik év közepén mindinkább egy kikerülhetlen katasztrópha örvényeihez sodorták oda.

Az ország akkori helyzete nagyon sokat hasonlított a mostani országos állapotok pártos ziláltságához.

Azokban az 1848-ki márczius 15-ki forradalomnak néppolitikai, szellemi és társadalmi hozományai s vivmányai nemcsak örökre életben maradtak, hanem azoknak mindent egyenlősítő processusi folyvást tovább terjednek.

Debreczeni napló.

— A ref. egyháztanács vasárnapi közgyűlése szokatlanul népessé gyülekezett fel, minthogy ezuttal választások történtek.

— Már a mult gyűlésen megállapítottatt: hogy a felsőbb leány-iskola 8 osztályljal szerveztetvén, a felsőbb negyosztály az igazgató, az al-óbb negyosztály pedig egy külön tanár által taníttassék. Az igazgató fizetése, szabad lakás és 1200 frt, a tanáré 800 frt, és lakás, — a nevelőné 500 frt, két segéd tanáré 200

— 200 frt lesz. Ezen állomások a jövő tanévre betöltetnek, és a szű ségelt helyiségek átalakítása a tanítás megkezdéseig eszközöltetni fog, és pedig mind az az egyházi és nevelési pénztárból.

— Olvastattott a superintendentens értesítő levelét: hogy a legközelebbi egyházkerületi közgyűlés april 18-kán tartatik meg; s akkor a főiskolai magyar irodalmi tanszék is betöltetik.

— Olvastattott s kevés igazítással elfogadott a ref. egyháztanács bels szervezeti szabályozata; s az ki fog nyomatni.

— Végül 3 fi és két leánytanítói állomásoknak titkos szavazással való betöltése foganatosítottatt, előre kimondatván, hogy a czepléduczai fitanítói állomás továbbra is rectoria marad, hogy ott a képesítettbb fiatalok megismertetbessék tanítási ügyességüket. '29 folyamodo közül történt a választás; s állandó fitanítókká megválasztattak a havan-péterfia- és csapóduczai fiúiskolákba: Sütő József, Dávid Mihály és Kis Lajos eddigi rektor fitanítók; leánytanítókká Tóth Károly ynagybányai és Pap Péter pocsaji tanítók.

— A debreczeni ipar és kereskedelmi-bank ez évi rendes közgyűlése márczius 1-én tartott meg; e gyűlésen 54 részvényes volt jelen, a kik 429 szavazattal 647 részvényt képviseltek.

— Az igazgatósági jelentés felolvastatván, az igazgató választmány az 1873 dik évi számadás további terhe alól feloldoztatott; s 1873-dik évről egy-egy részvény után kamat s nyeresemény fejében 6 frt-osztalék, — folyó évi május 1-én kifizettetni rendeltetett.

— Választmányi tagokul: Vecsey Imre, Berger Henrik, Steinfeld Ignác s Varga Ferencz, számvizsgálókul: Deutsch Jakab, Novelli Ede s Streliszter Manó választattak meg.

— Azon indítvány, a mely dr. Szabó József, Gálócsi Gusztáv és Rickl József részvényes tagok által az alispasabályok némely pontjainak megváltoztatása végett folyó évi jan. 29-kén ad-tott be, miután az elkévsve adatott be, ezen közgyűlésen tanácskozás tárgyát nem képezhetette.

— A debreczeni kereskedők márcz 21-én a „Fehér-ló“ termében zártkörű tánczestélyt tartanak. — Kezdeté 8 1/2 órakor.

△ Márczius 15-dik napja, mint már éveken keresztül, az idén is megünnepeletett; és minthogy az épen vasárnapra esett s az idő kedvezett, az abban résztvevők száma szokatlanul nagyra növekedett. A honvéd srokhoz a kiindulás a főiskola előtti térről délután, kevéssel három óra előtt — történt, részvevők abban a régi honvéd-ek, egyenruhában s régi zászlójuk alatt, a főiskolai tanuló ifjuság két zászló alatt. Kint a helyszínen nagy néptömeg várta az érkezőket, hol a

TÁRCZA.

A sorsjegy.

(7-ik s utolsó közlemény.)

Természetesen beléptem s egy íróasztal mellett ülő középkorú uri embert találtam ott.

— Jó estvét — mondam.

— Jó estvét — fogadá az úzér. — Mivel szolgálhatok? Sorsjegy tetszik? Holnap két húzás lesz. Csak apró húzások: egy sorsjegy ára egy dollár. Tessék, válasszon ön maga számot.

— Well, ...nem tudom, ...meglehet — viszonzám, a lehető legeggyűbb arcot igyekeztvén vágni — Nem tartok sokat a sorsjátékra, sok vele a humbug, ...még sohasem hallottam, hogy valaki nyert volna valamit. ...Igaz-e?

— Hogy valaki valamit nyert volna? ...Humbug? ...No hiszen ön is ért hozzá! Hisz alig pár napja hogy valaki tíz dollárral ötezeret nyert. ...Nos, hát igaz-e?

— Könnyű azt mondani — viszonzám nevetve. — Hígye a ki akarja.

— Itt van a jegy, itt vannak a levelek attól, a ki a nyereseményt megkapta. New-Yorkban lakik, neve Legrand Eduárd.

S valóban, kezembe adá a leveleket, s valóban Legrand Eduárd ötezer dollárt nyert a baltimorei sorsjátékon.

Sajátságos örömméret futott át idegeimen, s szí-

vem csak úgy repdesett az örömtől. Igazán, mély érdekel viseltetem az ifjú iránt, valamint anyja és testvére iránt is. Hogy bátyja meglapásában ártatlan volt, az már bizonyos. De ha már Baltimoréba jöttem, nem csak erről akartam meggyőződést szerezni. Még hátra volt a java.

E pillanatban egy fekete öltözötű hölgy lépett az irodába. A hivatalnoknak jókora csomag sorsjegyet nyújtott a kezébe, ki is azokat elkezdé egyenként szigoruan nézegetni.

— Sajnálom, asszonyom — monda végre — de ezek közül egyik sem nyert. Most az egyszer nem.

— En oly eltökéléssel jöttem ide — monda a hölgy, — hogy szerencsém nem fogom többé itt keresni. Már közel ötezer dollárt vesztettem e játékon. De annyi mint az, itt van még kétszáz dollár, hanem ez aztán utolsó kísérletem.

— Csak egy szerencsés húzás kell, s az egész vesztesség helyre van ötte — viszonzá az irnok, egy csomag sorsjegyet nyújtván a hölgynek az átadott összegért.

A hölgy elbagyá az irodát, én is utána rögtön, s láttam, a mint a Courtland-utczán egy házba befordult. Tíz percz mulva a kapunál termettem, s meghuztam a csegetyüt.

Egy szolgáló jött ki.

— Mortonné asszonysággal szeretnék beszélni — mondam a szolgálónak.

A nappaliba utasított, s ott találtam a fekete ruhás hölgyet.

Egyedül volt.

— Asszonyom, — szólék — én meg vagyok bizva kegyednek tudtára adni, hogy unokaöccse, Legrand Eduárd ur, fogságban ül olyas vád miatt, hogy nagybát-

jának, a kegyed férjének szekrényétől egy éjjel ötezer dollárt ellopott.

A hölgy elhalványodott; mint valami kisértet es alak állott előttem, egész teste reszketett, közel volt az összerogyáshoz.

— Öcsém ártatlan, — suttogá alig hallhatólag.

— Azt én is gondoltam — felelek. — Csupán is azért jöttem Baltimoréba, hogy kegyedtől, asszonyom, bizonyosságot vegyek. En meg vagyok győződve a felől, hogy kegyed volt az, a ki a Morton ur pénzt elvevé. Azon éjjel, mikor a betörés történt, kegyed elbagyá Baltimoret, New Yorkba utazott, bement férje házába, aztán a hálószobába, a szekrény kulcsát kivette az íróasztalból, s miután az öt ezer dollárt kezéhez vette, a kulcsot visszatevé rendes helyére, s visszatért Baltimoréba a legelső vonattal. S ez egész összeget a sorsjátékra fordítá.

— Igen, én vagyok a vétkes — monda egész megadással, s azután arcját két kezébe rejtve keservesen zokogni kezdett. — Örült, elmeháborodott valék, de azt hívtm, hogy ismét mindent visszafogok nyerni. Ha akkor mindent bevallottam volna férjemnek, ő megbocsátott volna, tudom.

Nem lenne szives, asszonyom, ez önvallomást nékem írásba adni? mondam gyöngéd hangon, mert sajnáltam a szegény, tévutra tért nőt. — Ezt csak azért kérem, hogy szegény ártatlan Legrand urat minden gyanu alól felmenthessem. Ön ellenében a törvénynek nincs hatalma, ön férjének neje, a többit övéle kell elvégeznie.

— Szegény Eduárd, — zokogá a nő, s az asztalhoz tántorgott, melyen írószerek voltak, s teljes vallomását papírra tévé.

Ekkor aztán nyugodtabb lett, s elmondá, hogy

szózat énekése, költenények szavalása után visszajöttek az emlékkertbeli honvédelemkéhez, melyet kegyetes kezek három koszorúval díszítettek fel, s egy költemény szavalása után szünnapot bélyegződött; azon nap este a „Fehérlő” vendéglő termeiben, nem nagy számban, s mégis meglehetősen jóvendelmet nyújtó tánczszolgálat tartott.

△ Egy gözmalom munkás, kinek hazamenés alkalmával a malomból elsajátított lisztet találtak, nemcsak a szolgálatból elbocsátott, hanem a törvényszéknek is át lón adva.

△ A bécsi országos lenyitő törvényszék megkezdése következtében tegnap itt egy lengyelországi házhoz izraelita tartoztatott le; ki már előre elárulta azzal bűnös voltát eléggé, hogy az őt letartóztató rendőri közeget 20 irrtal akarta megvesztegetni.

△ A helybeli mészárosok által 1. évi márczius 18-ától 25-ig megállapított fontonkénti marhahús árak következők: 23 kr.: hatvan. Hajdu, péterhán Farth János, és csapó. Magyar Gábornál; 24 kr.: mester, czepléd (mindkét székben.) csapó. Rácz Györgynél, és a piaci 7. sz. székben; — péterhán, Teleki és csapó. Tóth és a piaci 6-dik sz. székben; a többi székben 26 kr.

△ A tavaszi idő beálltával a rendőrség a tizházigazdák által figyelmeztette a háztulajdonosokat, hogy a kényelmeket azonnal kitisztassák s azokat folytonosan tisztán tartassák; egyszersmind pedig elrendelte, hogy különösen a belvárosi nádas és minden külvárosi háznál ugynevezett kapitány-víz tartassék, büntetés terhe alatt; — hogy ekkép a száraz időben támadható tűz terjedésének a lehetőleg eleje vétessek.

— A „Magyarország és Nagyvilág” kiadó hivatala tudatja: miszerint sikerült Párisban élő Munkácsy Mihály művész bazánkjáitól táviratilag az engedélyt kinyerni, hogy „Éjjeli csavargók”-című és a bécsi közkiállításán művészeti érdemei kitüntetett remekét a „Magyarország és Nagyvilág” számára lemondathassa, mely másolatot ez ideig első jutalomképp fogja előfizetőinek jutni.

— Színházi szemle. Szombaton, márcz. 14-én „Gerolsteini nagyhercegnő,” operette 3 felvonásban Offenbachtól, soha még ennyire sejtetesen s hatás nélkül nem adatott e színpadon, mint ezúttal; különösen feltűntek a szerep nemtudások, s e tekintetben leginkább Dalnoki tűnt ki, a ki különben nagyon piczuli-hósd mutatott. A színház ijjesztőleg üresen tátongott, a minek azonban az is lehetett az oka, hogy ezen este két helyen is tartott lakmározó mulatság.

Vasárnap, márcz. 15-én: „Szépjuhász,” népszimű dalokkal, írta Szigeti József. A czímszerepet Bogdy, kedvesét Horváthné sokszoros tetszést aratva játszotta; mind játéka, mind énekésük zajos tapsokat idézett elő. Bogdy az operai szerepben, a mily ritkán bír vonzó erővel, a népsziművekben annál általánosabb tetszéssel fogadtatik; a mit eléggé tanúsít az, hogy az ő mai fellépése is nagy közönséggel töltötte meg a színházat. A mai előadás kerekedségét a többi szereplők találó játéka is emelte.

Hétfőn, márczius 16-án: „Narcisz, vagy Pompadour bukása,” dráma 5 felv.; írta Brachvogel. A czímszerepet Mándoki megragadó átérzéssel játszotta és szavalt; és a többi szereplők is sok ügyességgel és hitással tettek eleget feladataiknak; csak Takács nem tudott egyáltalában a Choiseul herceg nehéz szerepével boldogulni. — Nagyon kevés közönség.

— Meghaltak: márcz. 12. hatvan. Takács István 1. Zuzsánna 14. napos rángórcs; piaczu. özv.; Horváth István Kis Zuzsánna 62. é. hagyomány; márcz. 13. hatvan. özv. Nagy Jánosné Nagy Mária

a mint Baltimoreba jött látogatni, trétaból egy kis sorsjegyet vett, és nyert; mi által szenvedéye felüredvén, mindig többet több t rakott, míg minden pénzét a mi nála volt, eljátszotta. De szenvedéye még akkor sem múlt el, úgy hogy ily lépésre vetemedett, s akkor azt is elveszté, a mit férje szekrényéből elvett volt.

Legrand Eduárd, természetesen, rögtön szabadon bocsátottat A történet köztudomásra jutott, s azon üzlet tulajdonosa, hol ő mint irnok nyolcszáz dollár évi fizetésért szolgált, nem adhatott neki a világ e őt nagyobb elégtételt, mint hogy társnak választá az üzlethez. — Hogy Morton ur megbocsátá mindekkoráig széplőten nevének ez egy ballépését, az magától értetődik, de a nő sem rakta többé a sorsjátékot.

Ezen elbeszélés hosszabb magyarázató értelmezés nélkül is megérteti azt olvasóinkkal, hogy a magas műveltséggel bíró s jól szervezett államokban a rendőrségi teendők mily alapos és tudományos szakképzettséggel kezelhetnek.

V e g y e s .

— Bécs, márcz. 14. A „Vaterland” egy az osztrák püspökökhöz intézett, márczius 7-ről keit pápai encyclikát tesz közzé a felekezeti előterjesztések ellen, mint a melyek állítólag arra irányulnak, hogy a kath. egyház az államhatalom önkényével szemben a legveszedelmesebb rabságba jusson; a porosz törvényekhez képest mérsékelteknék látszanak ugyan, de valóságban ugyanazon szelleműl és jellegtől vannak áthatva és hasonló romlást szándékoznak ejteni az egyházon Ausztriában. A pápa ismételve tiltakozik a concordatum megszégése ellen; szt, mintha az egyház a csatlakozás dogmája által megváltozott volna, istentelen ürtgynek

60. é. sorvadás; czepléd. Somogyi Sándor 1. Eszter 3. é. sorvadás; csapó. Arany János 1. János 3. é. torokgyik; piáu. Komlóy Pál 24. é. tudóvész; márcz. 14. czepléd. Balog Mihály 1. József 25. é. sorvadás; márcz. 15. vargán. Kis Lajos 1. Eszter 4. hónapos rángórcs; márcz. 16. piáu. özv. Papp Józsefné Papp Juliánna 62. é. vízkór.

Fővárosi hírek.

— Budapest, márcz. 16-ról írja a „Pesti N.” a válságra vonatkozólag: A tárgyalások a coalitionális miniszterium megalkotása érdekében, tegnap, gr. Andrássy Gyula távollétében folytatottak s minthogy gr. Andrássy, kit ma reggel ismét visszavártak Budapestre, nem érkezett meg, valószínűleg gr. Andrássy távollétében fognak befejezésre jutni. Tegnap Szlávay min. elnöknek ismét Tiszával, Gyeczyvel, b. Sennyeyvel voltak értekezletei s minden jel arra mutat, hogy ma a tárgyalások Tiszával véget érnek. Tisza Kálmán, mint az több előbbi közléseinkből tudva van, formulázta nézeteit a közönség-kre vonatkozólag, s e formulázás lényege meggyezik az „Ellenőr” azon, általunk is reprodukált múlt pénteki közlésével, melyben a „P. L.” és „Napló” nyilatkozataira hivatkozva, a „tisztességes coalition” feltételeit hang-ulyozta. Mint tudva van, e közlés lényege abból állt, hogy Tisza Kálmán felhatalmazást kért az 1867. XII. t.-cz. revisióját s esetleg megváltoztatását célzó tárgyalások megindítására. A Tiszával tárgyaló deákparti államférfiak, a megelőző tárgyalások alapján, szintén egy formulázást mutattak be; a tegnapi tárgyalások azonban nem hoztak létre közleledést s kevés a remény, hogy a mai értekezleteknek nagyobb sikere legyen. Ha jól vagyunk értesülve, a tárgyalások folyamában az egyes belügyi reform-kérdések is megbeszéltek. — Ötletege ma d. e. S z e n d e miniszter fogadta, ki több honvédegi ügyben tett ő felségénél előterjesztést.

— A Hon írja márczius 16-ról: A koalíciót a ma délutáni órákban általan meghiusultnak tekintették. Andrássy reggel nem érkezett meg, s e tény magában is arra mutatott, hogy a külügy nem kap annyira a válság koalíciós megoldásán, mint a meunyre azt némely lapok feltüntetni szerették volna. Andrássy megérkezését az esti (6 órai) bécsi vonattal várták, s találkozására Tiszával egy verső szerint ma este nyolc órára, a másik szerint holnap reggelre van kitűzve. Természetes, hogy azon határról, a mit a koalícióra e találkozás gyakorland, még most nem lehet szó. Tény azonban, hogy a koalíciónak állandóan itt időző s érdekelt tényezői ma délelőtt azon tudattal fejezték be tárgyalásaikat, hogy megállapodást létre hozni nem sikerült.

— Budapest, márczius 16-ról írja „P. Napló” a coalitionális tárgyalások Tisza Kálmánnal és a balközéppel ez időszertint befejezetteknek tekintetők, anélkül, hogy ezeket a coalitio sikerére vonatkozólag közvetlenül gyakorlati eredmény követné. Fog-e még e kérdésben Andrássy g-óf isszólani, vagy ő is csak egyszerűen tudomásul veszi az eddig történeteket: azt most már valószínűleg alárendelt fontosságú kérdés. Alig lehet abban kétség, hogy Andrássy és Szlávay között kezdettől fogva teljes egyetértés uralkodott arra nézve, hogy a közjogi kiegyezés műve a coalitionális tárgyalások folyamában miként tekintessék. Tisza mindenen előtt fentartá azon meggyőződést, hogy a közjogi kiegyezés általában hiányos és revisió alá veendő. Nem rögtön, de annak idején minden esetre, nem egyoldalul hanem az összes jogosult tényezők alkotmányos közreműködésével. Tisza a cabinetbe lépés feltételeül kötö

ki, hogy neki ez irányban s e felfogás alapján megindítandó setióra, melynek azonban ideje és módja kétségre tartatik len már most illetékes felhatalmazás adassék. — Szlávaynak ragszkozniia kellett a helyzet azon szükségzerű követelményeihez, mely czélszerűnek jelölé ki a coalitionális tárgyalásoknak legalább megkísértését. A helyzet e követelménye abban állott: törekedni az államháztartás egyensúlyának helyreállítására, az e célból szükséges törvényhozási művek lehetőleg széles mérvű és gyors keresztül vitelére; s hogy e nagy feladat bizossittassék: törekedni arra, hogy Tisza a cabinetbe lépjen, pártja pedig az együttes közreműködésre meggyeressék. — Ezt Szlávay lehetőnek tartá, mert ez a nov. 7. ki nyilatkozattal nincs ellentétben. E nyilatkozat alapján a balközép a közjogi alapon vállalkozhatott kormányalakításra s egyes tagjai vállalkozhattak a kormányba lépésre. Tiszának megengedheté Szlávay, hogy a közjogi kiegyezésre vonatkozó meggyőződését mint miniszter is fentarthassa s enuncialhassa; de nem engedheté meg, hogy a cabinetbe lépésnek e meggyőződés képezze programját. Tiszával együtt mehetett a Deákpart, s Deák-parttal Tisza a coalitio közvetlen czéljának elére-eig, addig t. i. míg az államháztartás egyensúlya biztositva leend. Azontúl elválhattak s mindkettő mehetett volna maga utján. — Szlávay nem követelheté Tiszától a közjogi kiegyezés egyszerű, feltétel s végleges helyeslését, mert ez nem lett volna más, mint Tiszának és híveinek a Deák-partba való egyszerű beolvadása. — Ennek megvalósulhatására egyetlen jel sem mutatkozott. De Szlávay azt sem engedheté meg, hogy Tisza — bármily kevés részletezett alakban is — még most illetékes felhatalmazást nyerjen a közjogi kiegyezés revisiójára. Ez nem lett volna más, mint a Deák-part egyszerű ötlemondása, a többségnek a kisebbségbe olvadása Szlávay és vele a Deák-part nagy része elfogadta volna a coalitiot, de csak is azt és csak is akként, mint fentebb már érintettük. — Merültek fel valószínűleg — legalább második sorban — egyéb nehézségek is. Kérdés támadhatott a felett: mi viszonyba fog állani a Deák-parttal a kormány s a balközéppel s a Deák-part és a balközép egymással. — Természetes, hogyha Sennyeyvel, Gyeczyvel, Tiszával egy időben keltnék is a tárgyalások: ezek azért határozottan ketős irányban folytatottak. Tiszával főleg a coalitiora, Sennyeyvel és Gyeczyvel főleg a cabinetalkotására vonatkozólag. Az egyik iránynak nem az czéja, a mi a másiké. stb.

— Budapest, márcz. 17-ről írja a „Pesti N.”: a válság befejezése, t. i. oly befejezése, mely új kormány alkotására vezetessen, e pillanatban beláthatatlan. A Gyeczyvel és b. Sennyeyvel folytatott tárgyalások nincsenek még azon stádiumban, hogy sikerre következtetni lehessen és a vajadalság eredményének konstataálására nem létezik biztos támpont. Gr. Andrássy tegnap éjjel érkezett Budapestre s azonnal megérkezése után találkozója volt a neuz. casinóban, hol megbeszélte a mai tárgyalások sorrendje. Ugyanekkor Tisza Kálmánnal volt több balközépi képv. egybegyűlve, megbeszéltek a folyt tárgyalásokat, s a coalitiot általában megbukottnak tekinték. E felfogás letűrköződik az „Ellenőr” mai több readbeli nyilatkozataiban, valamint azon tényben is, hogy a baloldali értekezlet ma d. u. 4 órára hivatott össze; Tisza ma csak az esetben tehetvén pártjának határozott nyilatkozatot, ha s tárgyalások megszakítottak. Ma d. e. mind Szlávay miniszterelnök, mind gr. Andrássy, király ő felsége által fogadtattak, s a déli órákban gr. Andrássy hosszabb látogatást tett Tisza Kálmánnal. Azt halljuk, hogy a d. u. órákban Szlávay miniszterelnöknek ismét értekezlete lesz Tiszával.

mondja és azon reményének ad kifejezést, hogy a püspökök védelmezni fogják az egyház jogait. A pápa egyttal jelenti, hogy az osztrák császárhoz márczius 7-én újabb levelet intézett, melyben az ekekre kérte, ne tőrje azt, hogy az egyház becstelen rabságnak szolgáltatassék át és a kath. alattvalók a legnagyobb szorultságba jussanak.

— Az „Observer” szerint a legutóbbi angol kormány vezértagjai értekezletet tartottak, az ellenzék vezérének megkívántató intézkedések megfontolása végett. Az e tekezlet eredménye megerősíté azon hit, hogy Gladstone vonakodik bármely tetteges részt venni, mint a szabaddalvú part vezére, a következő ülészak alatt. Az értekezletnek némely befolyásos tagjai marquis Harlington nevé emlegeték ideiglenes pártvezér gyanánt, azonban e tárgy iránt semmi végleges egyetértés sem létesült.

— Balogh József fejérmegyei velencei hely. vallásu tanító „Halotti búcsúztató” című munkájára előfizetési felhívást bocsátott ki. A mű mintegy 20—25 egész darabot, ezenfelül töredékeket foglal magában. — Ára füve 70 kr. Megjelenik ez évi június hóban. Az előfizetések márczius hó végéig küldendők be Számmar Kálmának a „Vörösmarty” nyomdába Székesfehérvárra.

— A magyarországi vasutak múlt évi bevétel. Vasut. Egészévi bevétel

Budapest-Salgótarján	3 408,806
Salgó-Tarján-Zólyom	777,381
Zólyom-Rutka	449,451
Hatvan-Miskolc	613,271
Füzes-Abony-Eger	120,545
Miskolc-Bánréve	366,261
Bánréve-Füle	12,706
Zólyom-Besztercebánya	29,352
Selmeczi s	13,447
Hatvan-Szolnok	250,372

Zákány-Zágrábi	299,669
Károlyváros-Füme	47,164
Alföldi fümei vasut	1,597,689
Osztrák államvasut	35,428,474
Déli vasut	36,417,255
Kassa-oderbergi	2,577,649
I. magyar-gácországi (magyarorsz. ezakez)	151,914
Magyar nyugoti	1,174,955
Arad-temesvári vasut	226,652
Battaszék-dombóvár-zákányi	247,257
Eperjes-orlói	35,609
Élső erdélyi vasut	1,894,956
Pécs-barcsi	452,214
Mohács pécsi	1,082,110
Tiszavidéki	6,088,642
Északkeleti fővonal	1,825,425
Nyiregyháza-nngvári	229,161
Keleti	1,570,815

Vágvölgyi

A mértföldenkénti jövedelem az 1872 évi december havához képest emelkedett: a következő pályáknál százaléokban kifejezve: a magyar nyugoti pályánál 50.26, a m. kir. államvasut miskolc-bánréve vonalánál 39.26 az észak-keleti vasut nyiregyháza-ungvári vonalánál 27.36, a m. kir. államvasut budapest-salgótarjáni vonalánál 17.08, a keletinél 15.28, a kassa-oderberginél 14.69 az osztr. államvasutnál 12.23, az északkeleti vasut fővonalánál 9.25, az alföldi fümeinél 7.72, a m. kir. államvasut zákány-zágrábi vonalánál 6.52, a déli vasutnál 3.67, a m. kir. államvasut füzes-abony-egri vonalánál 1.89, a tiszavidékinél 0.87, a dunadrávai vasutnál 0.24 % -kal. — Ellenben esőkképe mutatkozik az 1872 évi december havi mértföldenkénti bevételhez képest a múlt évi ugyanazon hóban: a magyar királyi államvasut salgótarján-zólyomi vonalánál 6.57, a pécsi barcsnál 13.25, a m. kir. államva-

A magyar püspökök most folyó budapesti értekezlete ről azt írják az „Ung. Lloyd”-nak: hogy az értekezletek tárgya kizárólag a köznevelési oktatásról szóló javaslat s hogy a püspökök már eddig is oly irányban nyilatkoztak, mely az összes nyilvános tanodák feletti nagyobb állami felügyeletre nézve kedvező. — Ugy látszik azonban, hogy ezen kívül, az értekezletek még egyéb dolgot is lesz szó.

Gr. Andrássy Gyula külügyminiszter estélye tegnapi este igen fényes volt. A gróf fényes termek előcsarnoka nagyszerű tükörré volt alakítva s az elegans berendezés, a termekben hullámzó fényes község megragadó látványt nyújtott. Az első vendégek 1/10 óra tájban érkeztek, s ezeket a bájos háziasszony, gr. Andrássy Gyuláné egyedül fogadta. A gróf, ekkor még a vasuton volt; csak 10 óra után érkezvén haza, kevéssel 11 előtt jelenhetett meg a termekben. Az udvar köréből az estélyen jelen voltak: Károly Lajos főherceg, Ernő hannoverai herceg, a würtembergi herceg nejevel, a sassani herceg, Gusztáv weimári herceg s a koburg-gothai herceg. Jelen volt továbbá majd nem az összes diplomatai testület, a miniszterek, a reichsrath mindkét házának számos tagja, köztük több pap is; — a meghívott érsekek és püspökök azonban hiányoztak. A művészi és irói körökben is számosan voltak jelen; köztük a bűbajos Patti Adeline a hölgyek bájos koszorúja, köztük: a legbázebb nevetek és legszebb drága kövek viselői képeztek a fényes társaság központját, mely éjféltől volt együtt. Andrássy grófot nem egy kíváncsi arcvette körül, megtudandó, hogy miként áll a magyar miniszterválaság; a grófnak azon felelete, hogy holnap ismét Budapestre utazik, elég tájékoztatással szolgált arra, hogy a megoldás egy irányban sem következik be.

— O felseje a bécsi világhírlapok alkalmából kitüntetett magyar kiállítókat szombaton d. e. 11 órakor fogadta el.

A fővárosi közmunkák tanácsa márczius 13-án tárgyalás alá vette a Norris John vállalkozóval a sugárutnak lakozka-burkolattal leendő kitalajozás tárgyában kötendő szerződés pontozatait. Ezen szerződés értelmében kötelezettik vállalkozó a faturkolatnak négyezer ölt 36 forintért előállítani, s azt öt éven át minden kárpótlás nélkül saját költségén jó karban tartani. Az öt évi időtartam lejártával még további 15 éven át a fenntartás szintén vállalkozót illetendi, ugyanakkor, hogy ezen időre évenként és ölenként 1 forintnyi fenntartási költségben részesüljenek.

Deák Ferencz betegségének, mint biztos forrásból értesül a „B. P. K.” aggasztó jellege megszűnt ugyan, s bár az határozottan jobbra fordult, de még nem mondhatni, hogy egészsége teljesen helyreállt volna. Rohamai ugyanis naponként még mindig ismétlődnek, nem veszélyes ugyan, de mégis olyan mértékben, hogy az orvosi felügyeletet még hosszabb ideig nem nélkülözheti.

A baloldali ma délután tartandó értekezletén fogja Tisza Kálmán, mint az „Ung. Corr.” írja, előterjeszteni a napokban vele folytatott tárgyalásokról szóló jelentését, s egyúttal elő fogja adni az okokat, melyeknél fogva azok eredményre nem vezettek.

A fővárosi közmunkák tanácsa hivatalos jelentést adott be 1873. évi működéséről a miniszteriumhoz.

Pancsováról nagy számú küldöttség érkezett Pestre, mely holnap fogadatik király ő felsége által. A küldöttség köszönetét fejezi ki a határőrvidék polgárosítására s ezzel összekötött rendszabályokért s megragadja az alkalmat, hogy hazafiai érzelmeit tölcsothassa a trón számolyánál.

Autó zólyom rutkai vonalánál 13.76, a mohácsi-pécsi vasutnál 24.51, az első erdélyinél 28.68 a magyar-gácsországi vasut magyar vonalánál 35.02, az arad-temesvári vonalánál 38.42 és a magyar kir. államvasut hatvan-miskolci vonalánál 48.11 %-kal.

Bort kért az utas a sz...i vasuti restaurációban, még pedig jó bort. A pincér rohan s hoz egy gondosan bepecsételt palackot. A vendég iszik, a bor izlik, s el is fogy. Hozat egy második palackot is gondosan be van pecsételve. A vendég ismét feltöri a pecsétet s ime — ime a palackból bor helyett szép fehér víz ömlik a pohárba. A pincér vakarta a fejét, mert a pecsétes palack valószínűleg oly vendégnek volt szánva, aki azt sietében mindentől magához veszi, s csak utközben önjt tartalmazó közelebbi ismeretséget kötni.

A legmaka csabb köhögés is nagyon megenyhül, ha egy darabka mézgát (gummi arabikumot) nyelvünkre veszünk, s ott elolvadni engedjük. Ha vízben ilyen gummit és cukrot egybeolvasztunk, s azután a vizet elpárologtatjuk: az ott maradt cukor-méza összeülepedik és jegező formát kap. Ez köhögés ellen jobb minden czifrán készített, eldicéert orvoságnál.

A kávé gyógyhatása a lovaknál. Egy német természetvizsgáló az „Internat. landw. Revue” című lapban közöl esetet, mely szerint egy gazda elyengült, elsatnyult lovat perkelte kávébab, és kávé pornak mézzel kevert adagolása által 5 hónap alatt annyira helyre hozta, hogy az a legjobb karban levő ló lett és 300 tallért ígérték érte neki, holott 6 20 talléron vette. Azon gazda szerint a kimerült, gyenge, rokkant, elsóványodott étvágy nélküli lovat kávé által helyre lehet hozni. Sőt ugyanazon lap közleménye szerint, más esetben fuvarosok tapasztalták, hogy ha a lovak megfáztak, vagy kólikát kaptak, azokat erős kávé által azonnal gyógyíthatják.

A Báró Eötvös-szobor-pályázat megbírlására alakított jury tagjai gróf Lónyay Menyhért elnöke alatt: Henszlmann Imre, Ipolyi Arnold, Keleti Gusztáv, báró Liphay Béla, Pulszky Ferencz, Ráth György, Ybl Miklós és Arany László mint titkár vasárnap ülést tartván, a kitűzött pályadíjat, mely a pályázati szabályok szerint mindenesetre kiadandó volt, mint relative legjobb műnek, a „Mindent a hazáért” jellegű szobornak határozták kiadni hat szavazattal három ellen. Kivételre alkalmasnak mostani alakjában e jutalmazott pályaművet sem találták, de a szerzője által tanusított tehetség reményt nyújtván, hogy ugyanazon kéztől talán teljesebb kielégítő művet is lehet remélni, a bíráló jury azon javaslatot teszi a szoborügyi bizottságnak, hogy ez irányban, egy vagy két kitűnő külföldi szobrász véleményének kihallgatása és figyelembevétele után, tegyen még kísérletet egy újabb minta készítésére által.

Az egyházipolitikai dolgokról Hatala Pétertől cikket közöl a „Hon” ban, melyben a többi közt ezt írja: „A magyar kath. egyházban háromszáz harmincz latin és száználötvenegy egyesült keleti szertartású, tehát összesen ötszázötvenegy esperesi körlet van. Ebből százötvenhárom tiltakozott a „Magy. Állam” hasábjain Deák Ferencz egyházipolitikai programja ellen. Ez nem a magyar klérus! Hanem csak egy fractio, az ultramontan demagogiának elfogult csoportja a magyar földön! De még a százötvenhárom tiltakozó körületben is kivételt kell tenni s nem szabad a demagogiához számítanunk azon papokat, kik akár kisebbségben maradtak a tiltakozó gyűléseken, akár pedig propter honum pacis, oportunitatiból hallgattak a lármás és terrorizáló ultramontan társak előtt.”

Belföld.

Nagy-Bánya városban 1873. évben a polgármester jelentése szerint tíz eset egy sem fordult elő.

Szepesi püspökké Császka György esztergomi kanonok nevezetett ki.

Váczi róli az ottani lapban a következő közlemény olvasható: A mindenkori által ismert „rosz ház” tulajdonosja meghalt. Évek óta meghasonolva magával s a sors csapásai folytán viszavonultságban élt házának hátulsi kamrájában a legenyesebb életmódot folytatva. Szalmán hált és a legszükségesebbekkel táplálkozott míg szép vagyonát pusztulni engedte. Az idő lerombolta a tetőt, az ablakok kihullottak, az ajtók eltűntek s ember a széllel egyaránt járhatott ki s be a pusztulás színhelyén, míg a butorok s minden használható holmi eltűntek. Nem szólt senkihez, nem fogadott el senkitől semmit, s vagyonát fejében tett legszébb ajánlatokat visszautasította. A napokban erőshideg lévén, egy parázsos teit edény felett melegedett. Az edény felborult, a szalma meggyulladt s a szegény nő megégett.

Hódmező-Vásárhelyen márcz. 15-ke dicsőségére Kainrath vendéglős vacsorát hirdetett; s hogy a nevezett nap emléke alkalmából egy kis toaszt-harcot is lássanak vendégei: felhívása szerint ékent szólott az ottani egyik lakóknak: Társas vacsora 8 órakor este, tárgyak: Eszünk kétféle paprikást — a háziaságot; — egyféle pecsenyét — az egyenlőséget; — kétféle téstát — a nemzetiségét; — iszunk egy feketekávé — az egyetértésért; — s egy iteze finom jó bort — a testvériségért; — ráadásul fizetünk egy forintot az eszme kivételéért.

Máramarosban mogyoróerdők ültetését rendelte el a kormány, mivel a mogyoró-erdők nagyon pusztulásnak indultak.

Egyveleg.

Bécs, márcz. 14. A cath. egyház külső viszonyainak szabályozására vonatkozó törvényjavaslat feletti vita folytatott s befejeztetett; a törvényjavaslat összes cikkei, valamint az életleptéti törvény, a bizottság szerkezetében fogadtattak el. A közelebbi úrés hétfőn lesz. Napirenden lesznek: a ma végig tárgyalott törvényjavaslat harmadszori felolvasása, és a választásalapok adandó járuléki szabályozására vonatkozó törvényjavaslat második olvasása.

Bécs, márcz. 17. A „N. Er. Pr.”-nek Párizsból sürgönyzik: Andrássy gróf és Gorcsakov herceg az európai cabinetekhez jegyzéket intéztek, melyekben kifejtik a szent-pétersvári találkozás jelentőségét.

Berlin, márcz. 16. A birodalmi gyűlés megkezdé a sajtótörvény 2-ik tárgyalását. Az 5. első § a bizottság szerkezetében fogadtattak el. — Bismark idegfájdalmi kezdének szünni. — A „Reichsanzeiger”-ben ma tétetett közze a polgári házassági törvény.

Chislehurst, márcz. 16. A cs. herceg — a paduai bgt. fogadván el — köszönetet fejezék el ennek a császár emléke iránti hűségért, és constátálta, hogy a közvélemény — azon bizalom dacára, melylyel MacMahon loyaltitása iránt viseltetik. — a népre való hivatkozást kívánja. A cs. hg. kinyilatkoztatja, hogy elfogadja az ország elhatározását, legyen az bár a kormányra nézve kedvező, vagy bár 8-dik szor kerüljön ki a szavazó-vederből a Napoleon név.

A franciaia hadügyminiszterium 13-kán egy körlevélet intézett a hadtestparancsnokokhoz, mely által az összes tiszteknek megtiltatik a chislehursti ünnepélyben való részvétel.

Bayonne, márcz. 16. Tristany carlista vezér összes hadaival megveretett. Sabals meglepte azt; fogásába ejté Nonvillas tábornokot és ennek csapatát.

Legujabb.

Budapest, márcz. 17. A coalitiora vonatkozó tárgyalások ma formailag is megszakítottak. Tisza Kálmán a baloldali kör értekezletén, Szlavy min. elnök pedig a Deák-körben, az ott összegyűlt párttagoknak előadta a feltételeket, melyek körül a coalitioralis tárgyalások folytattak, és melyek elfogadhatatlansága miatt e tárgyalások meghiusultak. — Az említett feltételeket Tisza Kálmán egy nyilatkozatban formulázta, melyet a képv. házban azon esetben tett volna, ha a miniszterium tagja lesz.

A baloldali kor ma esti értekezletén Tisza Kálmán előterjeszté azon értekezletek részleteit, melyek közötté és az ő felsége által, egy coalitioralis kormány alakításával megbízottak között folytak. Előadta, hogy ő mindenk előtt a közösügyeket illetőleg teendő nyilatkozatára kívánt felhatalmazást; de egyúttal azt is kifejezte, hogy ezt csakis előzetes kérdéssel kívánja tekintetni.

A pártértekezlet, több tag nyilatkozata után, Tisza eljárását helyeselte: s végül őt megjelente.

Kereskedelem, ipar és gazdaság.

Bécs márcz. 17. London 111.36. Ezüst 106.20. arany — Namz. kölesön 73.90. Hitelintézet 226.—

Debreczen, márcz. 18. A tegnapi hetivására, a napi szükséglethez képest elég sok élelet hoztak, s e miatt az árak egy keveset csökkenő irányt látszóttak tartani. Alsó s felső árak voltak p. mérőnként: buza 7 frt 20—40 kr; kétszeres 6—6 frt 20 kr; rozs 5 frt 30—50 kr; árpa 3 frt 20—40 kr; zab 2 frt 20—30 kr; tengeri 4 frt 25—35 kr; köles 4 frt 80 kr—5 frt; kása 8 frt 50 kr; 1 zsák burgonya 2 frt 40 kr; 1 mázsa szalonna 35, 37, 39 frt; hárj 40, 41, 42 frt. — A baromvásár folyvást látogatott, az árak nem változtak. — Hétfőn a sertésvásár közepszerűen volt látogatva s az árak, ugy a sovány mint a hizott sertésnél csökkentek. A hizott sertés fontja 32—33 kron kelt; azonban nem sok eladás történt. Az időjárás télies; s már több nap óta ismétlődően a fagyás és a hóesés a földet mindenfelé hó borítja; és semmi mezei s kerti munkát nem végezhetni. — Mára az idő megszeliült, borongós és olvadós. — A hévmérő reggel 7 órakor 1, d. u. 2 órakor 4 fokot mutatott.

Budapest, márcz. 15. A lefolyt héten rendkívül változó időjárás uralkodott; a hét elején beállott tavaszias időt, a hét másik felében egészen zordas télies idő váltotta fel; a hévmérő előbb 4—10 fok melege mutatott, utóbb két fog hidegre szállott alá. — Az életület nagyon csendes, a kínálat kevés, de a kereslet is nem kevesebb; a buza ára 10—15 kr, a rozs 10 kr, a tengeri 5—7 kr, karral szállott a mult heti árakhoz képest s a buze 8 frt, rozs 5 frt 30—50 kr, galicziai rozs 4 frt 90—5 frt, tengeri 4 frt 75 kr körül kelt; a liszt kölletlen csak a kenyérnek való és korpa örvend élénkebb keresletnek; a sertés üzlet nagyon bányadt, mult heti árak nem változtak; zsir 42—43 frt; szalonna 37—38 frt; a Józsefnapi vásárra nem sok nyers bört hoztak; e miatt azzal jó üzletet csináltak.

A Technikum Mittweida nevezetű felsőbb szakiskola a gépész építésszek számára Mittweidában, Szászországban, — Németország hasonló intézetei közt körülbelül első rangú mondható, mert máig 1871—2-ben tanuló száma 196 volt, most csak száma 283, és így a mittweidai szakiskola a leglátogatottabb. — A kedvező eredményt az ügyes vezetének és a szorgalmas tanerők biztosítják.

Amerikában nevezetes szerepet játszanak a nők az iskola ügyben. Így például Jova államban 4 kerületi tanfelügyelői állomást nőkkal töltöttek be. Falun a nyilvános szabad iskolák alsó osztályaiban általában nők adják az oktatást.

Nyiltér.

Hálanyilatkozat.

Mind azon tisztelt jóakaróim, kik nyommasztó helyzetemben közvetve vagy közvetlenül befolyással a barátságos kiegészíté létrehozni, s méltányos eljárásukkal ugy az én, mint az igen tisztelt hiteltelőim érdekeit megóvni iparkodtak — ugyzinté mindazon tisztelt vevőim, kik bevásárlásaikkal a végkiárlást sikeressé tették, fogadják a nyilvánosság terén is elismerésemet és a leghálásabb köszönetem nyilvánítását.

Midőn tehát ez év márczius hó 10-kéről kelt 4515 1874. P. számú végzés szerint csödtelmentésemet örömmel közhírré teszem, egyúttal bátor vagyok a nagy érdemű közönség tudomására hozni, hogy az eddigi saját árban végkiárlást tovább folytatom; üzletemet a kifogyott keresetebb árakkal már egyrészt ellátta, másrészt folytonosan kiegészíteni fogom és hasonló vételárban kiárlandom mindaddig, míg azon árak elárúsítva nem lesznek, melyeket üzletemből végkép kiküszöbölni óhajtok. (mely utóbbi árak 10-től 50 %-ig való veszteséggel fognak adatni.)

Azon igérettel — miszerint minden törekvésem oda lesz irányulva, hogy a nagyra becsült közönség igényeinek pontosan megfeleljek, és irányomban tanusított jó indulatára és bizalmára megamat továbbra is érdemessé tehessem:

Maradok megkülönböztetett tisztelettel

kész szolgálja

Kubinyi Kálmán.

szózat éneklése, költenéyek szavalása után visszatértek az emlékkertbeli honvédelmekhez, melyet kegyetes hezek három koszorúval díszítettek fel, s egy költemény szavalása után sz. ünnepej beveződött; azon nap este a „Fehérló” vendéglő termében, nem nagy számu, s mégis meglehetősen jövedelmet nyújtó tánczvilágom tartatott.

△ Egy gözmalmi munkás, kinél hazamenés alkalmával a malomból elsajátított lisztet találtak, nemcsak a szolgálatból elbocsátott, hanem a törvényszéknek is át lón adva.

△ A bécsi országos lenyítő törvényszék megkeresése következtében tegnap itt egy lengyelországi házoló izraelita tartóztatott le; ki már előre elárulta azzal bűnös voltát eléggé, hogy az öt letartóztató rendőri közeget 20 fittal akarta megvesztegetni.

△ A helybeli mézárások által 1 évi márczius 18 tól 25-ig megállapított fontonkénti marhahús árak következők: 23 kr.: hatvan. Hajdu, péterhán Farth János, és csapó. Magyar Gábornál; 24 kr.: mester, czepléd (mindkét székben); csapó. Récz Györgynél, és a piaci 7. sz. székben; — péterhá. Teleki és csapóútczáú és a piaci 6-dik sz. székben; a többi székben 26 kr.

△ A tavaszi idő beálltával a rendőség a tizházigazdák által figyelmeztette a háztulajdonosokat, hogy a kéményeket azonnal kitiisztassák s szokat folytonosan tisztán tartassák; egyszersmind pedig elrendelte, hogy különösen a belvárosi nádas és minden külvárosi háznál ugynevezett kapitány-víz tartassék, büntetés terbe alatti; — hogy ekkép a száraz időben támadható tűz terjedésének a lehetőleg eleje vétesék.

— A „Magyarország és Nagyvilág” kiadó hivatala tudatja: miszerint sikerült Párisban élő Munkácsi Mihály művész bazinkójától táviratilag az engedélyt kinyerni, hogy „Éjjeli csavargók”-című és a bécsi közkiállításon művészeti éremmel kitüntetett remekét a „Magyarország és Nagyvilág” számára lemasolthassa, mely másolatot ez ideig elsőjuttalomképp fogja elfűzetőinek juttatni.

— Szinbázi szemle. Szombaton, márcz. 14-én „Gerolsteini nagyhercegnő,” operette 3 felvonásban Offenbachtól, soha még ennyire selejtesen s hatás nélkül nem adatott e színpadon, mint ezuttal; különösen feltűntek a szerep nemtudások, s e tekintetben leginkább Dalnokti tűnt ki, a ki különben nagyon piczuli-hóst mutatott. A színház ijjesztőleg üresen látogott, a minek azonban az is lehetett az oka, hogy ezen este két helyen is tartatott lakmározó mulatság.

Vasárnap, márcz. 15-én: „Szépjúdasz,” népszimnű dalokkal, írta Szigeti József. A czimszerepet Bogó, kedvesét Horváthné sokszoros tetszést aratva játszotta; mind játéka, mind éneklésük zajos tapsokat idézett elő. Bogó az operai szerepében, a mily ritkán bir vonzó erővel, a népszimnűekben annál általánosabb tetszéssel fogadtatik; a mit eléggé tanúsít az, hogy az ő mai fellépése is nagy közönséggel töltötte meg a színházat. A mai előadás kerékdedőségét a többi szereplők találó játéka is emelte.

Hét fón, márczius 16-án: „Narcisz, vagy Pompadour bukása,” dráma 5 felv.; írta Brachvogel. A czimszerepet Mándoki megragadó átérzéssel játszotta és szavalta; és a többi szereplők is sok ügyességgel és hitással tettek eleget feladataiknak; csak Takács nem tudott egyáltalában a Choiseul herceg nehéz szerepével boldogulni. — Nagyon kevés közönség.

— Meghaltak: márcz. 12. hatvan. Takács István 1 Zsuzsanna 14 napos ránggöres; piaczu. öv: Horváth István Kis Zsuzsanna 62 é. hágyomáz: márcz. 13. hatvan. öv: Nagy Jánosné Nagy Mária

60 é. sorvadás; czeplédu. Somogyi Sándor 1. Eszter 2 é. sorvadás; csapó. Arany János 1. János 3 é. torokgyík; piacu. Komlósy Pál 24 é. tálvész; márcz. 14. czeplédu Balog Mihály 1. József 25 é. sorvadás; márcz. 15. vargus. Kis Lajos 1. Eszter 4. hónapos ránggöres; márcz. 16. piacu. öv: Papp Józsefné Papp Juliánna 62 é. vízkór.

Fővárosi hírek.

— Budapest, márcz. 16-ról írja a „Pesti N.” a válságra vonatkozólag: A tárgyalások a coalitionális miniszterium megalkotása érdekében, tegnap, gr. Andrássy Gyula távollétében folytatattak s minthogy gr. Andrássy, kit ma reggel ismét visszavártak Budapestre, nem érkezett meg, valószínűleg gr. Andrássy távollétében fognak befejezésre jutni. Tegnap Szilávy min. előöknek ismét Tiszával, Ghyczyvel, b. Sennyeivel voltak értekezletei s minden jel arra mutat, hogy ma a tárgyalások Tiszával véget érnek. Tisza Kálmán, mint az több előbbi közléseinkből tudva van, formulázta nézeteit a közönség-ke vonatkozólag, s e formulázás lényege megegyezik az „Ellenőr” azon. Általunk is reprodukált mált pénteki közlésével, melyben „P. L.” és „Napló” nyilatkozataira hivatkozva, a „tisztességes coalitio” feltételeit hanglyozta. Mint tudva van, e közlés lényege abból állt, hogy Tisza Kálmán felhatalmazást kért az 1867: XII. t.-cz. revisióját s esetbő megváltoztatását célzó tárgyalások megindítására. A Tiszával tárgyaló deákparti államférfiak, a megelőző tárgyalások alapján, szintén egy formulázást mutattak be; a tegnapi tárgyalások azonban nem hoztak létre közöledést s kevés a remény. Ha jól vagyunk értesülve, a tárgyalások folyamában az egyes belügyi reformkérdések is megbeszéltek. — Öfelsége ma d. e. S z e n d e minisztert fogadtá, ki több honvédségi ügyben tett ő felségénél előterjesztést.

— A Hon írja márczius 16-ról: A koaliciót a ma délutáni órákban általán megihusultnak tekintették. Andrássy reggel nem érkezett meg, s e tény magában is arra mutatott, hogy a külügyer nem kap annyira a válság koaliciós megoldásán, mint a mennyire azt némely lapok feltüntetni szerették volna. Andrássy megérkezését az esti (6 órai) bécsi vonattal várták, s találkozására Tiszával egy vesző szerint ma este nyolcz órára, a másik szerint holnap reggelre van kitűzve. Természetes, hogy azon hatásról, a mit a koalicióra e találkozás gyakorland, még most nem lehet szó. Tény azonban, hogy a koaliciónak állandóan itt időző s érdekelt tényezői ma délelőtt azon tudattal fejezték be tárgyalásaikat, hogy megállapodást létre hozni nem sikerült.

— Budapest, márczius 16-ról írja „P. Napló” a coalitionális tárgyalások Tisza Kálmánnal és a balközéppel ez időszrint befejezetteknek tekinthetők, snélkül, hogy ezeket a coalitio sikerére vonatkozólag követlenül gyakorlati eredményt követné. Fog-e még e kérdéshez Andrássy gróf is szólani, vagy ő is csak egyszerűen tudomásul veszi az eddig történeteket: azt most már valószínűleg alárendelt fontosságú kérdés. Alig lehet abban kétség, hogy Andrássy és Szilávy között kezdettől fogva teljes egyetértés uralkodott arra nézve, hogy a közjogi kiegyezés műve a coalitionális tárgyalások folyamában miként tekintessék. Tisza mindenké elött fentartá azon meggyőződést, hogy a közjogi kiegyezés általában hiányos és revisió alá veendő. Nem rögön, de annak idején minden esetre, nem egyoldalulag hanem az összes jogosult tényezők alkotmányos közreműködésével. Tisza a cabinetbe lépés feltételeül kötö

ki, hogy neki ez irányban s e felfogás alapján megindítandó actióra, melynek azonban ideje és módja későbbre tartatik len, már most illetékes felhatalmazás adassék. — Szilávynek ragaszkodnia kellett a helyzet azon szükségszerű követelményeire, mely czélszerűnek jelölö ki a coalitionális tárgyalásoknak legalább megkísértését. A helyzet e követelménye abban állott: törekedni az államháztartás egyensúlyának helyreállítására, az e czélból szükséges törvényhozási művek lehetőleg széles mérvű és gyors keresztül vitelére; s hogy e nagy feladat biztosítottassék: törekedni arra, hogy Tisza a cabinetbe lépjen, pártja pedig az együttes közreműködésre megnyeressék. — Ezt Szilávy lehetőnek tartá, mert ez a nov. 7-ki nyilatkozattal nincs ellentétben. E nyilatkozat alapján a balközép a közjogi alapon vállalkozhatott kormányalakításra s egyes tagjai vállalkozhattak a kormányba lépésre. Tiszának megengedheté Szilávy, hogy a közjogi kiegyezésre vonatkozó meggyőződését mint miniszter is fentartassa s enuncialhassa; de nem engedheté meg, hogy a cabinetbe lépésnek e meggyőződés képezze programját. Tiszával együtt mehetett a Deákpart, s Deák-párttal Tisza a coalitio közvetlen czéljának előréig, addig t. i. míg az államháztartás egyensúlya biztosítva leendő. Azontul elváihattak s mindkettő mehetett volna maga utján. — Szilávy nem követelheté Tiszától a közjogi kiegyezés egyszerű, feltétlen s végleges helyeslését, mert ez nem lett volna más, mint Tiszának és híveinek a Deák-pártba való egyszerű beolvadása. — Ennek megvalósulhatására egyetlen jel sem mutatkozott. De Szilávy azt sem engedheté meg, hogy Tisza — bármily kevés részletezett alakban is — mác most illetékes felhatalmazást nyerjen a közjogi kiegyezés revisiójára. Ez nem lett volna más, mint a Deák-párt egyszerű ötlemondása, a többségnek a kisebbségbe olvadása Szilávy és vele a Deák-párt nagy része elfogadta volna a coalitiot, de csak is azt és csak is akként, mint feutebb már érintettük. — Merültek fel valószínűleg — legalább masod sorban — egyéb nehézségek is. Kérdés támadhatott a felett: mi viszonyba fog állani a Deák-párttal a kormány s a balközéppel s a Deák-párt és a balközép egymással. — Természetes, hogyha Sennyeivel, Ghyczyvel, Tiszával egy időben folynak is a tárgyalások: ezek azért határozottan két-irányban folytattatnak. Tiszával főleg a coalitiora, Sennyeivel és Ghyzyvel főleg a cabinetalkotására vonatkozólag. Az egyik iránynak nem az czélja, a mi a másiké, stb.

— Budapest, márcz. 17-ről írja a „Pesti N.”: a válság befejezése, t. i. oly befejezése, mely új kormány alkotására vezetessen, e pillanatban beláthatatlan. A Ghyczyvel és b. Sennyeivel folytatott tárgyalások nincsenek még azon stádiumban, hogy sikerre következtetni lehessen és a vajadások eredményének constatalására nem létezik biztos támpont. Gr. Andrássy tegnap éjjel érkezett Budapestre s azonnal megérkezése után találkozója volt a nemz. casinóban, hol megbeszélte a mai tárgyalások sorrendje. Ugyanekkor Tisza Kálmánnal volt több balközépi képv. egybegyűlve, megbeszéltek a folyt tárgyalásokot, s a coalitiot általában megbukottnak tekinték. E felfogás letűkröződik az „Ellenőr” mai több reudbeli nyilatkozataiban, valamint azon tényben is, hogy a baloldali értekezlet ma d. u. 4 órára hivatott össze; Tisza ma csak az esetben lehetvén pártjának határozott nyilatkozatot, ha a tárgyalások megszakítottak Ma d. e. mind Szilávy miniszterelnök, mind gr. Andrássy, király ő felsége által fogadtattak, s a déli órákban gr. Andrássy hosszabb látogatást tett Tisza Kálmánnal. Azt halljuk, hogy a d. u. órákban Szilávy miniszterelnöknek ismét értekezlete lesz Tiszával.

a mint Baltimoreba jött látogatni, trétaból egy kis sorsjegyet vett, és nyert; mi által szenvedéiye felüredvén, mindig többet több rakott, míg minden pénzét a mi nála volt, eljátszotta. De szenvedéiye még akkor sem mult el, úgy hogy ily lépésre vetemedett, s akkor azt is elveszté, a mit férje szekrényéből elvett volt.

Legrand Eduárd, természetesen, rögtön szabadon bocsátottá a történet köztudomásra jutott, s azon üzlet tulajdonosa, hol ő mint irnok nyolczszáz dollár évi üzletésért szolgált, nem adhatott neki a világ e őtt nagyobb elégtételt, mint hogy társnak választá az üzlethez. — Hogy Morton ur megbocsátá mindekkoráig szépiótlén nejének az egy bailépését, az magától érteődik, de a nő sem rakta többé a sorsjátékot.

Kzen elbeszélés hosszabb magyarázatot értelmezés nélkül is megérteti azt olvasóinkkal, hogy a magash műveltséggel bíró s jól szervezett államokban a rendőrségi teendők mily alapos és tudományos szakképzettséggel kezeltenek.

V e g y e s .

— Bécs, márcz. 14. A „Vaterland” egy az osztrák püspökökhöz intézett, márczius 7-ről kelt pápai encyclikát tesz közzé a felekezeti előterjesztések ellen, mint a maiyek állítólag arra irányulnak, hogy a kath. egyház az államhatalom önkényével szemben a legveszedelmesebb rabságba jusson; a porosz törvényekhez képest mérsékeltnek látszanak ugyan, de valóságban ugyanazon szelleműl és jellegtől vannak áthatva és hasonló romlást szándékoznak ejteni az egyházon Ausztriában. A pápa ismételve tiltakozik a concordatum megszégése ellen; azt, mintha az egyház a csallhatlanság dogmája által megváltozott volna, istentelen ürtünynek

mondja és azon reményének ad kifejezést, hogy a püspökök védelmezni fogják az egyház jogait. A pápa egyuttal jelenti, hogy az osztrák császárhoz márczius 7-ken újabb levelet intézett, melyben az egekre kérte, ne tartsa azt, hogy az egyház becstelén rabságnak szolgáltatassék át és a kath. alattvalók a legragyobb szorultságba jussanak.

— Az „Observer” szerint a legutóbbi angol kormány vezértagjai értekezletet tartottak, az ellenzék vezérségére megkivánató intézkedések megfontolása végett. Az é tekezet eredménye megerősíté azon hit, hogy Gladstone vonakodik bármely tetleges részt venni, mint a szabadelvű párt vezére, a követhető ülésszak alatt. Az értekezletnek némely befolyásos tagjai marquis Harlington nevet emlegeték ideiglenes pártvezér gyanánt, azonban e tárgy iránt semmi végleges egyetértés sem létesült.

— Balogh József fejérmegyei velencei hely. vallásu tanító „Halotti búczúrtató” című munkájára előfizetési felhívást bocsátott ki. A mű mintegy 20—25 egész darabot, ezenfelül töredékeket foglal magában. — Ára fűzve 70 kr. Megjelenik ez évi június hóban. Az előfizetések márczius hó végéig küldendők be Számmar Kálmánnak a „Vörösmarty” nyomdába Székesfehérvárra.

— A magyarországi vasutak múlt évi bevételei. Vasut. Egészévi bevétel

Budapest Salgótarján	3 408,806
Salgó-Tarján-Zólyom	777,381
Zólyom Rutka	449,451
Hatvan-Miskolcz	613,271
Fűzes-Abony-Eger	120,545
Miskolcz-Bánréve	366,261
Bánréve-Fülel	12,706
Zólyom-Besztercebánya	29,352
Selmeczi aj	13,447
Hatvan-Szolnok	260,572

Zákány-Zágrábi	299,669
Károlyváros-Fume	47,164
Alföldi fümei vasut	1,597,689
Osztrák államvasut	35,428,474
Déli vasut	36,417,255
Kassa-oderbergi	2,577,649
I. magyar-gácsországi (magyarorsz. szakasz)	151,914
Magyar nyugoti	1,174,955
Arad-temesvári vasut	226,653
Battaszék-dombovár-zákányi	247,257
Eperjes-orlói	35,609
Első erdélyi vasut	1,894,956
Pécs-barcsi	452,214
Mohács pécsi	1,082,110
Tiszavidéki	6,088,642
Északkeleti fővonal	1,825,425
Nyiregyháza-ungvári	229,161
Keleti	1,570,815
Vágvölgyi	—

A mértföldenkénti jövedelem az 1872 évi december havához képest emelkedett: a következő pályákkal százalékbau kifejezve: a magyar nyugoti pályánál 50.26, a m. kir. államvasut miskolcz-bánrévei vonalánál 39.26 az észak-kel-ti vasut nyiregyháza-ungvári vonalának 27.36, a m. kir. államvasut budapest-salgótarján vonalának 17.08, a keletinél 15.28, a kassa-oderberginél 14.69 az osztr. államvasutnál 12.23, az északkeleti vasut fővonalánál 9.25, az alföldi fümei-dél 7.72, a m. kir. államvasut zákány-zágrábi vonalánál 6.52, a déli vasutnál 3.67, a m. kir. államvasut fűzes-abony-egr vonalánál 1.89, a tiszavidékinél 0.87, a dunadráva vasutnál 0.24 %-kal. — Ellenben csökkenés mutatkozik az 1872 évi december havi mértföldenkénti bevételhez képest a múlt évi ugyanazon hóban: a magyar kivályi államvasut salgótarján-zólyomi vonalánál 6.57, a pécsi barcsnál 13.25, a m. kir. államma-

A magyar püspökök most folyó budapesti értekezlete ről azt írják az „Ung. Lloyd”-nak, hogy az értekezletek tárgya kizárólag a középtanodai oktatásról szóló javaslat, s hogy a püspökök már eddig is oly irányban nyilatkoztak, mely az összes nyilvános tanodák feletti nagyobb állami felügyeletre nézve kedvező. — Ugy látszik azonban, hogy ezen kívül, ez értekezleteken még egyéb dolgról is lesz szó.

Gr. Andrássy Gyula külügyminiszter estélye tegnapelőtt igen fényes volt. A gróf fényes termének előcsarnoka nagyszerű tükörré volt alakítva s az elegáns berendezés, a termekben hullámzó fényes közönség megragadó látványt nyújtott. Az első vendégek 10 óra tájban érkeztek, s ezeket a bájos háziasszony, gr. Andrássy Gyuláné egyedül fogadta. A gróf, ekkor még a vasuton volt; csak 10 óra után érkezvén haza, kevéssel 11 előtt jelenhetett meg a termekben. Az udvar körüli az estélyen jelen voltak: Károly Lajos főherceg, Ernő hannoverai herceg, a württembergi herceg nejével, a sassani herceg, Gusztáv weimári herceg s a koburg-gothai herceg. Jelen volt továbbá majd nem az összes diplomatai testület, a miniszterek, a reichsrath mindkét házának számos tagja, köztük több pap is; — a meghívott érsekek és püspökök azonban hiányoztak. A művészi és irói körülből is számosan voltak jelen; köztük a bábajos Patti Adeline. A hölgyek bájos koszorúja, köztük: a legbájosabb neveket és legszebb drága kövek viselői képezték a fényes társaság központját, mely éjféltől együtt. Andrássy grófot nem egy kíváncsi arc vette körül, meg tudandó, hogy miként áll a magyar miniszterválság; a grófnak azon felelete, hogy holnap ismét Budapestre utazik, elég tájékoztatással szolgált arra, hogy a megoldás egy irányban sem következhet be.

— O f e l s é g e a bécsi világbékealkalmából kitértetett magyar kiállítókat szombaton d. e. 11 órakor fogadta el.

— A fővárosi közmunkák tanácsa márczius 13-án tárgyalás alá vette a Norris John vállalkozóval a sugárutnak fakoczkaburkolattal leendő kitalajozása tárgyában kötendő szerződés pontozatait. Ezen szerződés értelmében köteleztetik vállalkozó a faturkolatnak négyeszeg ölet 36 forintért előállítani, s azt öt éven át minden kárpótlás nélkül saját költségén jó karban fenntartani. Az öt évi időtartam lejártával még további 15 éven át a fenntartás szintén vállalkozóval illetend, ugy azonban, hogy ezen időre évenként és ötenként 1 forintnyi fenntartási költségben részesüljenek.

— Deák Ferencz betegségekének, mint biztos forrásból értesül a „B. P. K.” aggasztó jellege megszűnt ugyan, s bár az határozottan jobbra fordult, de még sem mondhatni, hogy egésze teljesen helyreállt volna. Rohamai ugyanis naponként még mindig ismétlődnek, nem veszélyes ugyan, de mégis olyan mértékben, hogy az orvosi felügyeletet még hosszabb ideig nem nélkülözheti.

— A baloldali ma délután tartandó értekezletén fogja Tisza Kálmán, mint az „Ung. Corr.” írja, előterjeszteni a napokban vele folytatott tárgyalásokról szóló jelentését, s egyuttal elő fogja adni az okokat, melyeknél fogva azok eredményre nem vezettek.

— A fővárosi közmunkák tanácsa hivatalos jelentést adott be 1873. évi működéséről a miniszteriumhoz.

— Páncsováról nagy számú küldöttség érkezett Pestre, mely holnap fogadtatik királyi felsége által. A küldöttség köszönetét fejezi ki a határőrvidék polgárosítására s az ezzel összekötött rendszabályokért s megragadja az alkalmat, hogy hazafiai érzelmeit tölcseolhassa a trón számolyánál.

— A zólyom rutkai vonalánál 13.76, a mohácsi-pécsi vasutnál 24.51, az első erdélyinél 28.68 a magyar-gécországi vasut magyar vonalánál 35.02, az arad temesváriánál 38.42 és a magyar kir. államvasut hatvan-miskolci vonalánál 48.11 %-kal.

— Bort kért az utas a sz...i vasuti restauratióban, meg pedig jó bort. A pinczér rohan s hoz egy gondosan bepecsételt palackot. A vendég iszik, a bor izlik, s el is fogy. Hozat egy második palackot is gondosan be van pecsételve. A vendéglős feltöri a pecsétet s ime — ime a palackból bor helyett szép fehér víz ömlik a pohárba. A pinczér vakarta a fejét, mert a pecsétes palack valószínűleg oly vendégnek volt szánva, aki azt siettében mindentől magához veszi, s csak utközből óhajt tartalmával közelebbi ismeretséget kötni.

— A legmakacsabb köhögés is nagyon megenyhül, ha egy darabka mézgát (gummi arabikumot) nyelvünkre vesszünk, s ott elolvadni engedjük. Ha vízben ilyen gummit és cukrot egybeolvasztunk, s aztán a vizet elpárologtatjuk: az ott maradt cukor-méza összeműledik és jegező formát kap. Ez köhögés ellen jobb minden cizfárral készített, eddigcsert orvosnálnál.

— A kávé gyógyhatása a lovaknál. Egy német természetvizsgáló az „Internat. landw. Revue” című lapban közöl esetet, mely szerint egy gazda elgyengült, elsatnyult lovat perkel kávébab, és kávé pornak mézzel kevert adagolása által 5 hónap alatt annyira helyre hozta, hogy az a legjobb karban levő ló lett és 300 tallért ígérték érte neki, holott 620 talléron vette. Azon gazda szerint a kimerült, gyenge, rokkant, elsoványodott étvágy nélküli lovat kávé által helyre lehet hozni. Sőt ugyanazon lap közleménye szerint, más esetben fuvarosok tapasztalták, hogy ha a lovak megfáztak, vagy kólikát kaptak, azokat erős kávé által azonnal gyógyíthatják.

— A Báró Eötvös-szobor-pályázat megbírálására alakított jury tagjai gróf Lónyay Menyhért elnöke alatt: Huszmann Imre, Ipolyi Arnold, Keleti Gusztáv, báró Lipthay Béla, Pulszky Ferencz, Ráth György, Ybl Miklós és Arany László mint titkár vasárnapi ülést tartván, a kitűzött pályadíjat, mely a pályázati szabályok szerint mindenesetre kiadandó volt, mint relative legjobb műnek, a „Mindent a hazáért” jellegű szobornak határozták kiadni hat szavazattal három ellen. Kivételre alkalmasnak mostani alakjában e jutalmazott pályaművet sem találták, de a szerzője által tanusított tehetség reményét nyujtván, hogy ugyanazon kéztől talán teljesen kielégítő művet is lehet remélni, a bíráló jury azon javaslatot teszi a szoborügyi bizottságnak, hogy ez irányban, egy vagy két kitűző külföldi szobrász véleményének kikérletével s figyelembevételével, tegyen még kísérletet egy újabb minta készítésére által.

— Az egyházpolitikai dolgokról Hatala Pétertől cikket közöl a „Hon”-ban, melyben a többi közt ezt írja: „A magyar kath. egyházban háromszáz harmincz latin és száznolcvanegy egyesült keleti szertartású, tehát összesen ötszázötvenegy esperesi kerület van. Ebből száztizenhárom tiltakozott a „Magy. Állam” hasábjain Deák Ferencz egyházpolitikai programja ellen. Ez nem a magyar klérus! Hanem csak egy fractio, az ultramontan demagogiának elfogult csoportja a magyar földön! De még a száztizenhárom tiltakozó kerületben is kiváltott kell tennük s nem szabad demagogiához számítanunk azon papokat, kik akár kisebbségben maradtak a tiltakozó gyűléseken, akár pedig propter honum pacis, oportunitatiból hallgattak a lármás és terrorizáló ultramontan társak előtt.”

Belföld.

— Nagy-Bánya városban 1873. évben a polgármester jelentése szerint tíz eset egy sem fordult elő.

— Szepesi püspökké Császka György esztergomi kanonok nevezetett ki.

— Vácziól az ottani lapban a következő közlemény olvasható: „A mindenki által ismert „rosz ház” tulajdonosnője meghalt. Évek óta meghasonolva magával s a sors csapásai folytán viszályban állt házának hátuljában a leggyenesebb életmódot folytatta. Szalmán hült és a legszegesebbekkel táplálkozott míg szép vagyonát pusztulni engedte. Az idő lerombolta a tetőt, az ablakok kihullottak, az ajtókat eltüntek s ember a széllel egyaránt járhatott ki s be a pusztulás színhelyén, míg a butorok s minden használható holmi eltűnédezték. Nem szölt senkihez, nem fogadott el senkitől semmit s vagyonja fejében tett legszebb ajánlatokat visszautasította. A napokban erőshideg lévén, egy parázsosalt telt edény felett melegedett. Az edény felborult, a szalma meggyulladt s a szegény nő megégett.”

— Hódmező-Vásárhelyen márcz. 15-ke dicsőségére Kainrath vendéglős vacsorát hirdetett; s hogy a nevezett nap emléke alkalmából egy kis toaszt-harozatot is lássanak vendégek: felhívása szerint éként szólott az ottani egyik lap eként közli: Társas vacsora 8 órakor este, tárgyak: Eszünk kétféle paprikást — a háznőiségért; — egyféle peccenyét — az egyenlőségért; — kétféle tésztát — a nemzetiségért; — iszunk egy feketekávé — az egyetértésért; — s egy itze finom jó bort — a testvériségért; — ráadásul fizetünk egy forintot az eszme kivételért.

— Máramarosban mogyoróerdők ültetését rendelte el a kormány, mivel a mogyoró-erdők nagyon pusztulásnak indultak.

Egyveleg.

— Bécs, márcz. 14. A cath. egyház külső viszonyainak szabályozására vonatkozó törvényjavaslat feletti vita folytatott s befejeztetett; a törvényjavaslat összes cikkei, valamint az életbeletéptési törvény, a bizottság szerkezetében fogadtattak el. A közelebbi üléshétlőn lesz. Napirenden lesznek: a ma végig tárgyalott törvényjavaslat harmadszori felolvasása, és a vallásalapnak adandó járuléki szabályozására vonatkozó törvényjavaslat második olvasása.

— Bécs, márcz. 17. A „N. Fr. Pr.”-nek Párizsból sürgönyzik: Andrássy gróf és Gorcsakov herceg az európai cabinetekhez jegyzéket intéztek, melyekben kifejtik a szent-pétervári találkozás jelentőségét.

— Berlin, márcz. 16. A birodalmi gyűlés megkezdé a sajtótörvény 2-ik tárgyalását. Az 5. első § a bizottság szerkezetében fogadtattak el. — Bismark idegfájdalmait kezdenek szűnni. — A „Reichsanzeiger”-ben ma tétetett közze a polgári házassági törvény.

— Chislehurst, márcz. 16. A cs. herceg — a padnai hget fogadván el — köszönetet fejez ki ennek a császár emléke iránti hűségért, és constatálta, hogy a közvélemény — azon bizalom daczara, melylyel MacMahon loyaltása iránt viseltetik, — a népre való hivatkozást kívánja. A cs. hg. kinyilatkoztatja, hogy el fogadja az ország elhatározását, legyen az bár a kormányra nézve kedvező, vagy bár 8-dik szor kerüljön ki a szavazó-vederből a Napoleon név.

— A francia hadügyminiszterium 13-kán egy körlevélet intézett a hadtestparancsnokokhoz, mely által az összes tiszteknek megtiltatik a chislehursti ünnepélyben való részvétel.

— Bayonne, márcz. 16. Tristany carlista vezér összes hadaival megveretett Sabals meglepte azt; fogászába ejté Nonvillas tábornokot és ennek csapatát.

Legújabb.

— Budapest, márcz. 17. A coalitiora vonatkozó tárgyalások ma formailag is megszaktattak. Tisza Kálmán a baloldali kör értekezletén, Szlávay min. elnök pedig a Deák-körben, az ott összegyűlt párttagoknak előadta a feltételeket, melyek körül a coalitioralis tárgyalások folytattak, és melyek elfogadhatlansága miatt e tárgyalások meghiusultak. — Az említett feltételeket Tisza Kálmán egy nyilatkozatban formulázta, melyet a képviselőkben azon esetben tett volna, ha a miniszterium tagja lesz.

— A baloldali kör ma esti értekezletén Tisza Kálmán előterjeszté azon értekezletek részleteit, melyek közötté és az ő felsége által, egy coalitioralis kormány alakításával megbizottak között folytak. Előadta, hogy ő mindenek előtt a közönséget illetőleg teendő nyilatkozatára kívánt felhatalmazást; de egyuttal azt is kifejezte, hogy ezt csakis előzetes kérdéskül kívánja tekintetni.

— A pártértekezlet, több tag nyilatkozata után, Tisza eljárását helyeselte; s végül őt megjelentezte.

Kereskedelem, ipar és gazdaság.

— Bécs, márcz. 17. London 111.36. Ezüst 106.20. arany — Nemz. kötesőn 73.90. Hitelintézet 226.—

— Debreczen, márcz. 18. A tegnapi hetivására, a napi szükséglethez képest elég sok életet hoztak, s e miatt az árak egy keveset csökkenő irányt látszottak tartani. Alsó s felső árak voltak p. mérőnként: buza 7 frt 20—40 kr; kétszeres 6—6 frt 20 kr; rozs 5 frt 30—50 kr; árpa 3 frt 20—40 kr; zab 2 frt 20—30 kr; tengeri 4 frt 25—35 kr; köles 4 frt 80 kr—5 frt; kása 8 frt 50 kr; 1 zsák burgonya 2 frt 40 kr; 1 mázsa szalonna 35, 37, 39 frt; hárj 40, 41, 42 frt. — A baromvásár folyvást látogatott, az árak nem változtak. — Hétfőn a sertésvásár közepszerűen volt látogatva s az árak, ugy a sovány mint a hizott sertésnél csökkentek. A hizott sertés fontja 32—33 kron lett; azonban nem sok eladás történt. Az időjárás télies; s már több nap óta ismétlődően a fagyás és a hóesés a földet mindenfelé hó borítja; és semmi mezei s kerti munkát nem végezhetni. — Mára az idő megszűlődt, borongós és olvadós. — A hőmérő reggel 7 órakor 1, d. u. 2 órakor 4 fokot mutatott.

— Budapest, márcz. 15. A lefolyt héten rendkívül változó időjárás uralkodott; a hét elején beállott tavaszi idő, a hét másik felében egészen zordas télies idő váltotta fel; a hőmérő olébb 4—10 fok melege mutatott, utóbb két fog hidegre szállott alá. — Az életület nagyon csendes, a kínálat kevés, de a kereslet is minél kevesebb; a buza ára 10—15 kr, a rozsé 10 kr, a tengeri 5—7 1/2 kral szállott a mult heti árakhoz képest s a buzé 8 frt, rozs 5 frt 30—50 kr, galicziai rozs 4 frt 90—5 frt, tengeri 4 frt 75 kr körül kelt; a liszt kelletlen csak a kenyérnek való és korpa örvendő élénkebb keresletnek; a sertésüzlet nagyon bízadt, mult heti árak nem változtak; zsir 42—43 frt; szalonna 37—38 frt; a Józsefnapi vásárra nem sok nyers bört hoztak; e miatt azzal jó üzlet csináltak.

— A Technikum Mittweida nevezetű felsőbb szakiskola a gépész építésszek számára Mittweidában, Szászországban, — Németország hasonló intézetei közt körülbelül első rangnak mondható, mert mag 1871—2-ben tanulói száma 196 volt, most csak száma 283, és így a mittweidai szakiskola a leglátogatottabb. — A kedvező eredményt az ügyes vezetének és a szorgalmas tanerők biztosítják.

— Amerikában nevezetes szerepet játszanak a nők az iskola ügyben. Így például Jova államban 4 kerületi tanfelügyelői állomást nőekkel töltöttek be. Falun a nyilvános szabad iskolák alsó osztályaiban általában nők adják az oktatást.

Nyitlér.

Hálanyilatkozat.

Mind azon tisztelt jóakaróim, kik nyommasztó helyzetemben közvetve vagy közvetlenül befolyásokkal a barátságos kiegészítést létrehozni, s méltányos eljárásukkal ugy az én, mint az igen tisztelt hiteltelzőim érdekeit megóvni iparkodtak — ugyszinte mindazon tisztelt vevőim, kik bevásárlásaikkal a végkiarulást sikeressé tették, fogadják a nyilvánosság terén is elismerésemet és a leghálásabb köszönetem nyilvánítását.

Midőn tehát ez év márczius hó 10-kéről kelt 4515 1874. P. számú végzés szerint esődtelmentésemet örömmel közhírré teszem, egyuttal bátor vagyok a nagy érdemű közönség tudomására hozni, hogy az eddigi saját árban végkiarulást tovább folytatom; üzletemet a kifogyott keresettedb árunkkal már egyrészt eláttam, másrészt folytonosan kiegészíteni fogom és hasonló vételárban kiárulandom mindaddig, míg azon árak elárulása nem lesznek, melyeket üzletemből végképp kiküszöbölni óhajtok, (mely utóbbi árak 10-től 50 %-ig való veszteséggel fognak adatni.)

Azon igérettel — miszerint minden törekvésem oda lesz irányulva, hogy a nagyra becsült közönség igényeinek pontosan megfeleljek, és irányomban tanusított jó indulatára és bizalmára magamat továbbra is érdemessé tehessem:

Maradok megkülönböztetett tisztelettel

kész szolgája.

Kubinyi Kálmán.

— Londonból márcz. 12-ről jelentik, a királynő, az edinburgi hercegné, Windsorból oda érkeztek. Ropant néptömeg fogadta őket lelkesült üdvözlésekkel. A hóesés dacára a város a legfényesebben fel van díszítve.

— A Shaftesbury-Park-Estate-on, London közelében épült munkásváros múlt évi nov. 3-kán nyitott meg Shaftesbury lord által. Az 1200-ra tervezett házszám közül igaz, hogy még csak 350 készült el; de ezek aztán mind be is vannak népesítve lakókkal. Az egyes lakók heti téré 5 sch. 6 d. és 9 sch. 6 d. közt változik, s egy lakháznak egész vételára 300 font st; melyből előre csak egy részlet fizetetik ki, a többi hetenkint törlesztetik. Minden házhoz, mely 4-9 lakso-

bát foglal magában, udvar és körülírtcsózott előtér is tartozik. Az utcák szélessége 30-40 láb, aszfalttal burkolva s élő fákkal szegélyezve. A város központjában 3 acre területű hely egy torna-csarnok és mulatóter számára van fenhagyva. Egy későbbben létesítendő fogyasztási-egylet raktára számára is van kellő helyről gondoskodva. Italmé a korcsmák azonban ez új munkásváros területén merőben hiányzanak. A város lakosai hálaíratot nyújtottak át a nemes lordnak, kinek soruk javítása körüli érdemei felejthetlennek.

— Limában (Peru) jelenleg egy Cantarini nevű olasz impressario rendez előadásokat; társasága 200 papagályból áll. A tollas „művészek” Bellini két operájára, az „Alvajáró”-ra és „Norma”-ra vannak be-

tanítva és disztiményekkel ellátott miniatúr-szinpardon jelmezben producálják magukat. Zenekarul egy harmonium szolgál, melyen az igazgató játszik. A társaság roppant furorát csinál Limában. Nemrég a contre-aitot éneklő papagáj „holddallam”-a után oly tapsvihart támadt, hogy az összes szárnys társaság rémülten a szüfialak megé menekült. Ott az „igazgató” kenyérral és borral csillapítá le „művészeit”, mire az előadás tovább folyt. A limai hölgyek a primadonnát „Patti” a contre-aitot pedig „Bellocca” névre keresztelték. Cantarini társaságával Európába is át akar jönni.

— A nemzetgyűlés 9-ki ülésében Ledru-Rollin már jelen volt és Gent helyét foglalá el.

Tiszavidéki és arad-temesvári vasut.

MENETREND. 1873. november 16-tól további intézkedésig.

Első erdélyi vasut.

A személy és vegyes vonatok menetrendje. Érvényes 1874. jan. 1-től

Bécsből, Pest, Czegléd, Arad Gyula-Fehérvárról Arad, Czegléd és Gyula-Fehérvárra:

I. Bécs és Pestről Kassa felé.				IV. Kassáról Pest és Bécs felé			
Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.	Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Bécs ész.v. ind.	8-20	8-45	8-30 reg.	Kassa indulás	5-20	9-20 d. e.	6-12 este
Budapest	7-30 regg.	6-26 este	1, 2, 3, 4. oszt.	Miskolcz	7-42	1-41 d. n.	9-24
Czegléd	10-18	9-18 este	3, 4. oszt.	Szerencs	8-53	4-14	10-12 este
Szolnok	11-22	10-26	4-11 reg.	Nyiregyh.	10-43	7-17 este.	3-4. oszt.
P.-Ladány	2-5	1-52	11-36	Debreczen	12-43	10-12	3-25 du.
Debreczen	3-51	4-30 reg.	2-30 du.	Szolnok	2-24	12-22	6-29 este
Nyiregyh.	5-39	7-48	(érk.)	Czegléd ér.	5-49	5-59	1-49
Szerencs	8-4 este	11-27	1, 2, 3. oszt.	Pest	8-31	8-45	6-24
Miskolcz	9-25	15-14 du.	8. reg.	Bécsiész v. ér.	6-3	6-9 este.	
Kassa érkezés	11-51	6 este	11-43 du.	Bécs ész.v. ér.	6-20	6-24	

II. Bécs s Pestről Arad s Temesvár felé.				V. Temesvárs Aradról Pest s Bécs felé.			
Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.	Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Bécs ész.v. ind.	8-20	8-45	9-30 reg.	Temesvár ind.	10-17	1, 2, 3. oszt.	5-56 este
Budapest	7-30 regg.	6-26 este	1, 2, 3. oszt.	Arad ind.	12-12	8-40	3, 4. oszt.
Czegléd	10-18	9-18	6-30 reg.	Csaba	2-10	1-42	10-12 d. e.
Szolnok	11-22	10-15	10-15	Mező-Túr	3-43	2-14	1-59 d. e.
Mező-Túr	12-22	12-5	11-42	Szolnok	4-54	4-27	5-34
Csaba	2-1	2-53	4-16	Czegléd ér.	5-49	5-49	6-59 este
Arad érkezés	3-36	5-35	7-33 e.	Budapest	8-31	8-45	
Temesvár ér.	5-46	8-36		Bécs ész.v. ér.	6-3	6-9 este.	

III. Bécs és Pestről Nagyvárad felé.				VI. Nagyváradról Pest s Bécs felé			
Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.	Állomás	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Bécs ész.v. ind.	8-20	8-45	8-30 p. regg.	N.-Várad ind.	11-0	1, 2, 3. oszt.	1-22 p. este.
Budapest	7-30	6-26	6-26 e. este.	P.-Ladány ér.	1-23	11-45	11-45
Czegléd	10-18	9-18	1-2, 3. oszt.	Czegléd	5-49	5-59	5-59
P.-Ladány	2-5	2-10	2-10	Budapest	8-31	8-45	8-45
N.-Várad ér.	4-47	5-21	5-21	Bécs ész.v. ér.	6-3	6-9 este.	6-9 este

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok esatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, Kassán, Miskolczon, Nagyváradon, Nyiregyházaán, Szerencsén, Szolnokon és Temesváron, a pályaudvarban kifüggetett menetrendekből tudható meg.

Az üzemeltetés.

22 sz szerda

H I R D E T N I É N Y E K .

1874 márcz. 18

Hirdetés fa és széna eladás iránt.

A Savóskuti erdősegen f. márczius 20 kán 21-én az az pénteken és szombaton 40 öl varga fa; — az 1874. évi vágástérről 62 öl rövid görcsfa; 266 1/2 galyfa; 23 csomó 4 1/2 öles és 5 csomó 2 öles sukfosfa; 152 szál épületi hosszú fa, 13 db. hosszú görcs; 11 boglya széna nyilvános árverésen fog eladni; mely árverésre a venni szándékozók illően meghívotnak Debreczen, márcz. 15-kén 1874.

Csáki Gergely, tanácsnok.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város tulajdonához tartozó Kocz Gergelyné féle hatvan-utcai 1587-dik számú háznak folyó évi pünkösdi napjától 3 évre leendő bérbeadása iránt első ízben kísérelt árverés kívánt sikert nem eredményezvén, újabb határidőül a folyó évi márczius hó 24-dik napjának d. e. 9 órája tűzött ki a városház nagy tanácsstermébe, és arra a bérleti kívánók azon figyelemzetés mellett hivatnak meg, miszerint az árverési s bérleti feltételeket a számvevő osztálynál megtekinthetik.

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1874-dik évi márcz. 4-kén tartott üléséből.

Farkas Ferencz

aljegyző. 3

Wm. KNAUST
Bécs.

Leopoldstadt, Miesbachgasse 15, szemben a c. k. Au-kerttel.

Szörnyőrt érmet

Garantie.

Mindenféle tűz- s kerti fecskendő, kerti-szivattyú, Hydrophore vagyis vízvezető, Centrifugal-szivattyú, építészeti, kerti- és loor-szivattyúk stb. tom-foék, kender-, bőr- s káncsuk-tuzóító vedrek, tüzőri felszerelvények. Illusztrált árjegyzék postán ingyen. (16)

Létesült 1823.

Czélszerű nevelést s kiképzést

a gyakorlati életre, egy a túltömt iskolákban, mint a szülőháznál elérni vajmi nehéz; mert a legtöbb gyermek csak úgy gyarapodik a mivelődesben, ha testi és lelki nevelésükre kiváló figyelmet szentelünk, a mi azonban a túltömt iskolákban a legjobb akarat mellett is lehetetlen, hol egy iskolai osztályban 50-80 tanuló ül; az egyes elenyészik a nagy tömeg között és különleges kezeléssel minden tanórától egyes tanoncra alig esik 1 perc.

A házi magán oktatásnál ismét lehetetlen, hogy oly sokoldalú rendszeres kiképzés eszközöltesse, mint egy jól szervezett iskola összes tantestület összhangzatos együttműködése által. Az egyhangu, magános oktatás a gyermekre nézve unalmassá válik és kedvét és szeretetét a tanuláshoz elveszti.

Ezenkívül a szülői házból, környezetének számos jótékonyaságához, folytonos segélyhez és ápoláshoz szoktatott gyermek, gyakorta hosszú ideig ezen gyermekes gyengeségi állapotban marad, mi legjobban, a szülői tűzhelytől való eltávolítás által, a nagyvárosokban levő idegen emberekkel való társalgásban ki-simítottatik, hol az ember önállásra és önértére a legbiztosabban megérlelhető.

Alólírtnak 28 év óta fennálló a legújabb elvek szerint szervezett s legczélszerűbben felszerelt intézetében minden káros túlhatalmazottság gondosan kikerülve van; 15 legtejjebb 25 tanonc egy osztályban versenyezve együtt tanul, az oktatás több tanár tervszerű óraváltozásával mindig újabb biztató érdeket nyer, és a tanonc nevelőivel és tanársáival együtt élve, a szorgalom, erkölcsösség, és jó magaviselet mintaképeit találja.

Ezen pesti kereskedelmi-iskola és nevelő-intézet, nagyszámú utca 50. sz. saját házában, kerttel, tornahelylyel, légszesz- és vízvezetékekkel, diszes és egészséges helyiségekkel ellátva, melynek szakmüködései kiz. szabadalmakkal, a világiállítási kitüntető okmányaival, valamint kereskedelmi, iparos és hivatalos körök ezreinek művelt, magas állású férfiak kiképzésére által elismervék, jelenleg egy szép czélszerű új építés által nagyobbított, és az ifjuságnak a nagyváros kártékony erkölcsi és fizikai befolyások ellen szükséges védelmet nyújt és az erkölcsös romlatlan vidéki élet gyönyöreit a legjobb városi képző eszközökkel és erőkkkel egyesíti.

Felvételek: fiuk egész életmezésre, nevelésre és tökéletes kiképzésre; az összes reálkereskedelmi tudományokban, idegen nyelvekben, zenében tornaszabtatban, illeten az úszásban való alapos oktatásról, valamint a tanulmányok biztosítására szükséges segély és utántanításról és szülői felügyelet-ről a legjobban gondoskodva van.

Értesítés és beiratás naponként, programmok ingyen.

A pesti kereskedelmi és nevelő-intézet
(Pest, mező-utca 50. sz.)

Braun Arnold,

igazgató